

que li siguin ofertes; és una morfina moral que tranquil·litza el seu esperit, manté en ell la suprema esperança de sa curació.

Amb el cancerós passa massa freqüentment el contrari. Segueix el circ al revés. Comença pel curander i acaba per on devia haver començat: visitant el cirurgià o el radiòleg.

I és que el el malalt, en sentir parlar d'operació, sent una esgarrifança, i en parlar-li de Raig X o de ràdium, s'imagina una màquina infernal que ha de proporcionar-li grans dolors... i no menys dispendis. I en aquest estat d'ànim, basta la suggestió de qualsevol comare de barri perquè es desvii i corri a lliurar, satisfet, el caudal, prompte esgotat, del temps.

Respecte a la temença a l'operació, no em resisteixo a la temptació de referir una anècdota barcelonina. Existi, anys enrera, un metge, ja mort, que aconseguí una gran fama i una fabulosa clientela. Referia amb molta gràcia que alguna vegada se li presentava un malalt amb una lesió quirúrgica, una osteítis, per exemple. El malalt ja havia consultat, i se li havia aconsellat l'operació; però "operació, de cap manera", exclamava el pacient. I el referit metge, doctor en mundologia, molt seriós, li responia: "No tinc intenció d'operar-lo. Es curarà sense operació. La cosa és senzillíssima: amb un petit tallet que li faci i amb aquesta cullareta que li rascarà tot lo que estigui malalt, no hi haurà necessitat d'operar-lo". I el pacient quedava del tot satisfet.

I no cregueu que és únicament aquí on sufrim l'assot del "xarlatà". Des de molts anys, en tots els països, ha estat el càncer el camp escollit per explotar la seva indústria.

Mereix ésser citat, com exemple, el comte Mathei, noble italià que emprava un mètode electrohomeopàtic consistent en uns granulats electritzats, amb els que assegurava la curació del càncer. Va començar regalant el producte, puix la seva finalitat era purament altruista; *es negà revelar el secret per temor que la preparació dels seus productes fos feta poc cuidadosament*. Poc temps després, l'altruisme consistia a vendre, per tota Europa i pel món, milions d'ampolles i flascons amb els seus famosos grànuls.

Les polèmiques suscidades foren vivíssimes, arribant-se i tot fins a la violència.

La suposada curació de Lord Paget, ambaixador anglès a Viena, va tenir tanta ressonància, que s'arribà al nomenament d'una comissió, de la qual en formaven part, entre d'altres Macken-

zie i Lawson Tait, per a investigar i comprovar els resultats obtinguts en la cura de Mathei. Aquest hi oposà una resistència formidable; però a pesar d'això, els estudis es feren, el fracàs fou terrible, i analitzats els grànuls i les pocions electritzades, es descobrí que contenien únicament... AIGUA DESTIL·LADA!

En la documentada obra de Bainbridge, "El Problema del Càncer" (que tinguérem la satisfacció de traduir amb el Dr. Calicó), es consignen una sèrie de tractaments "xarlatanescs" dels més pintorescs. També hi desfilen altres terapèutiques amb base més o menys científica (el suero, de Doyen; les enzymes, de Beart; el sèrum d'aus de rapinya, l'antimeristem, de Schunidt, etc.), la qual descripció és d'allò més instructiva.

Però circumscriuint-nos al moment actual i cenyint-nos preferentment a Barcelona, devem, en la fama dels "xarlatans", establir diverses categories. La més inferior i m'atreveixo a dir la menys inofensiva, és la constituïda pel curander sense careta, és a dir, el curander veritat; el seu camp és relativament limitat i, al menys, té la valentia de desafiar el Codi Penal; no s'exorna amb plomes de paó i el que va a cercar-lo no pot considerar-se enganyat: sap que és un curander.

Altre mena de "xarlatans" (ja molt més perillosa) és constituïda per metges (desgraciadament ho són) que apellen al anunci equívoc, prometent curacions radicals per procediments propis que excloïen l'operació. El camp de la seva prodigiosa activitat s'extén freqüentment a la tuberculosi (també amb curació radical garantitzada), i a d'altres vísceres. Mantes vegades, en llegir anuncis, hom dubta de si té al davant dels seus ulls un menú d'un hostal o el cartell d'una pellícula guinyolesca: "Fetge, cor, sang, ronyó, pulmó...".

Ascendint, és a dir, no sé si ascendint o descendint, per aquesta escala, topem ja amb el "xarlatà" amb careta forrada. És el que aparentment segueix les normes dictades per la ciència, i el que fa és explotar mercantilment l'última paraula de la moda científica. Parlo directament del Raig X. El meravellós descobriment de Rontgen obre avui un ampli camp a la investigació i a l'experimentació. En la radioteràpia es xifren grans esperances fundades en fets positius, rigurosament comprovats pels vertaders savis de la Medicina. Els cirurgians, estem esperant, impacients, el moment de llençar definitivament l'escalpel,